

รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ นาฏศิลป์สร้างสรรค์

เรื่อง วางแผนการจัดการแสดง

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

วางแผน

การจัดการแสดง

การแสดงที่ครูเปิดให้รับชม
เพื่อที่นักเรียนได้นำไปเป็นแบบอย่าง
ในการสร้างสรรค์การแสดง
เพลงแสงเดือน เพื่อให้นักเรียนที่ได้รับ
หน้าที่คิดการแสดงจะได้มีแนวทางและ
วางแผนการฝึกซ้อมการแสดง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายขั้นตอนการวางแผนการจัดการแสดง
๒. เขียนแผนการจัดการแสดง

(ตารางการฝึกซ้อม นัดหมายวันที่นำเสนอการแสดง)

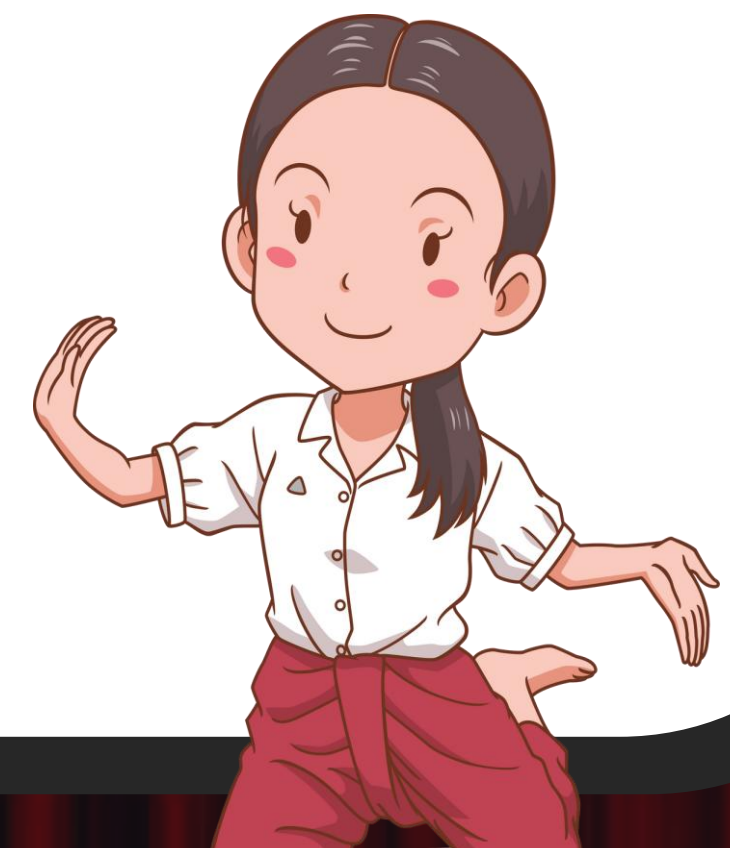
ทบทวน

ภาษาท่า คือ ?..... ให้นักเรียนยกตัวอย่าง

การนำท่าทางและลีลาที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาปฏิบัติ เป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่มีความหมายแทน คำพูดให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงและการขับร้อง ที่มาของภาษาท่าที่ใช้ ในการแสดงนาฏศิลป์ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

๒. ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง

วางแผน การจัดการแสดง

คำถาม

นักเรียนคิดว่า

เพราะเหตุใดต้องมีการวางแผน

ในการจัดการแสดง

องค์ประกอบในการสร้างงานนาฏศิลป์ และศิลปะการแสดง

ในการจัดการแสดงด้านนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงครั้งหนึ่ง ๆ นั้น
จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน คือ

๑. **นักแสดง** ถือว่าเป็น "สื่อกลาง" ระหว่างนักแสดงหรือผู้สร้างงานกับ
ผู้ชมคนดู ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด
๒. **บท** หรือ เรื่องราว แนวคิด ที่กำหนดวิธีการแสดงของนักแสดง เช่น
บทละครภาพยนตร์ แนวคิดในการเต้นรำ เป็นต้น

๓. **การแสดง** ถือว่าเป็น "ตัวงาน" หรือ "ผลผลิต" จากการสร้างงาน นำเสนอออกมาในรูปแบบของการเต้นรำ รำ แสดงละคร ฯลฯ

๔. **ผู้ชม** คือ ผู้เสพผลงานนาฏศิลป์และศิลปะการแสดงที่ได้จัดสร้างขึ้น และเป็นผู้ประเมินคุณค่าความงามและสุนทรียะของการแสดงต่าง ๆ นั้น

๕. **ฝ่ายงานต่าง ๆ** เช่น ผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับเวที ผู้กำกับฝ่ายศิลป์ ทีมงานฝ่ายฉากอุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย แต่งหน้า ทำผม ฝ่ายดนตรี แสง เสียง และ ฝ่ายเทคนิคพิเศษต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เป็นส่วนของ สหศิลปะ อื่น ๆ คือ ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ที่มาช่วยประกอบการแสดงทั้งสิ้น

องค์ประกอบทั้ง ๕ ประการนี้ อาจมีครบถ้วนทั้ง ๕ ประการ
หรือไม่ครบถ้วนก็ได้ แต่อย่างน้อยที่สุด ในการแสดงจำเป็นอย่างยิ่ง
ที่ต้องมี

๑. นักแสดง

๒. บทหรือเรื่องราวหรือแนวคิดการแสดง

๓. ผู้ชมคนดู ไม่เช่นนั้นจะไม่ถือว่าเป็นการแสดงที่สมบูรณ์แล้ว

ขั้นตอนการดำเนินการจัดการแสดง

๑. แบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ออกเป็น ๓ ฝ่าย

- ฝ่ายอำนวยการแสดง
- ฝ่ายจัดการแสดง
- ฝ่ายธุรการ

๑.๑ **ฝ่ายอำนวยการแสดง** มีหน้าที่กำหนดนโยบาย กำหนดแนวคิด จัดหางบประมาณและทีมงาน ตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ๒ ตำแหน่ง ได้แก่

๑) ผู้อำนวยการแสดง หรือผู้อำนวยการสร้าง (หากเป็นละคร โรงเรียน คือ ผู้อำนวยการแสดง)

๒) ผู้ช่วยผู้อำนวยการแสดง ทำหน้าที่ประสานงานระหว่าง ผู้อำนวยการแสดงกับทีมงานฝ่ายต่าง ๆ

๑.๒ ฝ่ายการแสดง แบ่งออกเป็น ๕ ตำแหน่ง ได้แก่

- ผู้กำกับการแสดง ทำหน้าที่ควบคุมทิศทางและรูปแบบของการแสดง เช่น เลือกบทละครกำหนดวันซ้อม ประสานกับผู้กำกับเวที ผู้กำกับฝ่ายศิลป์
- ผู้กำกับเวที ทำหน้าที่ช่วยผู้กำกับการแสดงควบคุมการฝึกซ้อมและประสานกับฝ่ายเทคนิค เช่น เตรียมสถานที่ อุปกรณ์การแสดง ควบคุมบทระหว่างซ้อม ปลอ่ยตัวผู้แสดง เป็นต้น
- ผู้เขียนบท ทำหน้าที่เตรียมบทละครที่จะนำไปจัด

- นักแสดง หรือผู้แสดง รับบทเป็นตัวละครที่สื่อสารความรู้สึก
อารมณ์กับผู้ชม คือ ผู้แสดงนำผู้แสดงรอง ผู้แสดงประกอบ
- ผู้ออกแบบศิลป์ ทำหน้าที่ออกแบบฉาก เครื่องแต่งกาย แต่งหน้า
ออกแบบเสียง

๑.๓ ฝ่ายสนับสนุนการแสดง (ธุรการ) ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน
การประชาสัมพันธ์ จำหน่ายบัตร ทำสูจิบัตร สวัสดิการ สถานที่

๒. **คัดเลือกผู้แสดง** ให้มีความสอดคล้องกับบทบาทของตัวละคร
นั้น ๆ และถ้าเป็นการแสดงประเภทรำ ละคร ระบำ ฟ้อน เซิ้ง ควรเลือกผู้
แสดงที่มีรูปร่างลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อความสมดุลในการแสดง

๓. **เรียกประชุมเพื่อมอบหมายงาน** ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เช่น
- มอบหมายเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่เหรัญญิก
 - มอบหมายการจัดทำฉากให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค เป็นต้น

๔. จัดการประชุมติดตามผลการทำงาน ของแต่ละฝ่าย ซึ่งหัวหน้า
จะเป็นผู้รายงานความคืบหน้า อุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้กำกับ
การแสดงและหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ รับรู้ และร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

๕. ฝึกซ้อมการแสดง มีการกำหนดการซ้อมย่อยและซ้อมใหญ่

๖. จัดการแสดงจริง เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะ
ทุกฝ่ายจะต้องทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

๗. การสรุปและประเมินผลการแสดง เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่
ทุกฝ่ายจะประชุมสรุปร่วมกันและประเมินผลการจัดการแสดง
และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ให้ดียิ่งขึ้นในการจัดการแสดง
ในครั้งต่อไป

ประโยชน์และคุณค่าของการแสดง

ช่วยให้ผู้แสดงมีความกล้าแสดงออก

รู้จักการวิเคราะห์ วิเคราะห์การแสดงอย่างมีเหตุผล

สามารถนำไปบูรณาการเข้ากับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้

เป็นการช่วยอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ทำให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน

เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดประดิษฐ์ชุดการแสดง

เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ช่วยผ่อนคลายความเครียดทำให้เกิดความสนุกสนาน

เพลิดเพลิน

กิจกรรม

- กิจกรรมนี้นักเรียนต้องร่วมกันทำทั้งห้อง โดยครูจะให้นักเรียนร่วมกันจัดการแสดงเพลงแสงเดือน โดยต้องมีคนร้องและคนแสดงไม่ต่ำกว่า ๑๒ คน และต้องทำการ์ดเชิญแขกเข้ามาชมการแสดงในครั้งนี้ด้วย ดังนั้นนักเรียนต้องดูว่าเราจะจัดการแสดงตรงสถานที่ไหน จัดสถานที่อย่างไรด้วย

คำชี้แจง : ให้เวลานักเรียนร่วมกันแบ่งหน้าที่
ในการทำงาน ประชุมหารือว่าใครจะทำหน้าที่
อะไร ตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง

รูปภาพตัวอย่างการเขียนการ์ดเชิญ

กำหนดการมหกรรมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคใต้
“ทักษิณถิ่นไทยได้ร่มพระบารมี”
๒๖ – ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ณ วัดคลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

ศุกร์ที่ ๒๖ พ.ค. ๖๐

๑๓.๐๐ น. - ลงทะเบียน (จุดลงทะเบียน กองอำนวยการ)

๑๗.๐๐ น. - พิธีเปิดงาน ณ เวทีใหญ่

- การแสดงโนราจากศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช คลองแห ๕๐ คน
- กล่าวต้อนรับ โดย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
- ผู้อำนวยการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร กล่าวขอบคุณเครือข่ายที่มาร่วมจัดงาน และแขกผู้มีเกียรติ
- กล่าวรายงาน โดย อ.สุชล ชูเพ็ง (ประธานกรรมการจัดงาน)
- ประธานพิธีเปิด โดย ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
- การแสดง เรื่องพระมหากษัตริย์ โดยหนังประเสริฐ วัชรวงศ์ (10 นาที)
- ประธานและผู้มีเกียรติ ชมขบวนนิทรรศการ

โซน C พื้นที่สาธิต

- เสวนา “ประเพณีการเข้าสู่หนัด”

อาทิตย์ที่ ๒๗ พ.ค. ๖๐

๑๐.๐๐ น. - การนำเสนอหนังการแต่งชุดตามอัยยาศัย

๑๔.๓๐ น. - การแสดงจากจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑๕.๓๐ น. - สัมมนา “เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกับงานวัฒนธรรม” โดย คุณสมศรี รักบุญ วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา

คุณประยูรเดช คณานุรักษ์

ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี

คุณเชมชนิตนาถ ฤทธิกาญจน์

ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา

นำเสวนาโดย อ.วุฒิชัย เพ็ชรสุวรรณ

กล่าวขอบคุณ โดย อ.สุชล ชูเพ็ง

เสร็จสิ้นกิจกรรม

๑๗.๓๐ น.

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ร่วมกับ เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคใต้ ขอเชิญร่วมงาน

มหกรรมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคใต้

“ทักษิณถิ่นไทยได้ร่มพระบารมี”

๒๖-๒๘ พ.ค. ๖๐

ณ วัดคลองแห
อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

พบกับข้าวของเครื่องใช้ที่หาชมได้ยาก จากพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคใต้กว่า ๓๐ แห่ง

เพลิดเพลินกับเวทีการแสดง ฟังเสวนาจากผู้รู้ในท้องถิ่น

ชมการสาธิต กิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชน

ตัวอย่างการทำแผ่นพับ

ประวัติความเป็นมา	ดนตรี	เพลงและท่ารำ	การแต่งกาย	สมาชิก	ร่ววงมาตรฐาน
๑	๒	๓	๔	๕	 ๖

สรุปบทเรียน

การวางแผนการจัดการแสดงเพลงแสงเดือน

ในการวางแผนการแสดง
นักเรียนพบปัญหาอะไรบ้าง
ได้มีการแก้ไข อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ฝึกซ้อมการแสดง
และการขับร้อง

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. **ใบความรู้ที่ ๑๓** เรื่อง วางแผนการจัดการแสดง
๒. **ใบความรู้ที่ ๑๔** เรื่อง ความสำคัญของการทำการ์ดเชิญและลักษณะการ์ดเชิญที่ดี
๓. **ใบงานที่ ๑๔** เรื่อง วางแผนการจัดการแสดง
๔. เตรียมอุปกรณ์มาทำการ์ดเชิญ และฝึกซ้อม ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่วางไว้

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

